

Cât de responsabil ești pentru **EDUCAȚIA** **COPIILULUI TĂU?**

Educația a fost de-a lungul timpului unul dintre cele mai delicate și provocatoare capitole din psihologie și pedagogie. Fără riscul de a face o afirmație hazardantă, probabil, va rămâne una dintre cele mai dificile sarcini atât pentru părinți cât și pentru psihologi, educatori sau profesori.

Așadar, cred că este important în primul rând să pornim acest demers de cunoaștere, de la sensul etimologic al cuvântului *educatio*, care în limba latină desemna creștere, cultivare, hrănire.

În contextul acestui articol, putem descrie educația emoțională ca fiind acel demers de explorare, instruire și dezvoltare a unor seturi de abilități psiho-comportamentale distincte, care să reprezinte pentru fiecare copil un fundament pe care se poate construi personalitatea viitorului adult.

Dificultățile din zona educației emoționale provin tocmai din multitudinea de factori care pot influența acest proces. Cercetătorii din domeniul psihologiei dezvoltării au semnalat cele mai importante cauze care influențează și amprentează fundamental orice demers educațional. Astfel, factorii sociali, economici, culturali, religioși și cei legați de anumite tradiții sau obiceiuri cu specific zonal au fost evidențiați ca fiind cei mai importanți determinanți

în educația emoțională a unui copil. La acești factori se adaugă și climatul emoțional în care copilul crește, nivelul de dezvoltare emoțională și intelectuală al părinților, cât și normele și valorile morale pe care familia le transmite mai departe copiilor. Din aceste considerente, auzim frecvent expresia că un copil nu face ceea ce spun părinții, ci face exact aceleași lucruri pe care le observă la aceștia. Așa că, ne place sau nu, mai devreme sau mai târziu, copilul devine o oglindire a comportamentelor pe care le învață prin imitație de la membrii adulți ai familiei.

MALVINA ROȘU

*Psiholog, vicepreședinte APCCG,
fondator Școala de Excelență
www.malvinarosu.ro*

Evident s-a încercat implementarea unor modele educaționale însă, observând interconexiunea acestor factori și contextualitatea lor, s-a renunțat la ideea unor programe generale, în favoarea unor programe educaționale personalizate pentru diferite abilități și pentru diferite etape din dezvoltarea copiilor. Identificarea, înțelegerea și conceptualizarea acestor programe educaționale specifice a fost

rezultatul testării și evaluării concrete a nevoilor emoționale, cognitive și comportamentale pe care cei mici ar putea să le dezvolte.

În ultimul deceniu, numărul studiilor și articolelor de specialitate pe aceste teme a cunoscut o amploare care reliefează, de fapt, nevoia de înțelegere și de răspuns la întrebările pertinente pe care părinții le adresează specialiștilor, și anume:

- Ce pot să fac într-un mod concret pentru dezvoltarea abilităților psiho-emoționale, comportamentale și relaționale ale copilului meu?
- Cum mai exact să fac aceste lucruri?
- De ce ar trebui să țin cont în tot acest proces?
- Care este limita dintre o educație funcțională îndreptată spre nevoile copilului și unde se pot opri standardele de multe ori foarte stricte pe care le impun părinții?
- Cum îmi dau seama care sunt nevoile emoționale ale copilului meu?
- Care sunt abilitățile pe care ar trebui să le dezvolt? etc.

Sunt mult întrebări la care părinții așteaptă răspunsuri coerente, poate chiar adevărate rețete, strategii sau pași punctuali de urmat. Datorită acestui volum mare de informații, mulți părinți au devenit responsabili și doresc să aducă un plus de valoare educației propriilor copii.

Studiile din domeniul psihologiei dezvoltării ne ajută să înțelegem mult mai bine dinamica psiho-emoțională specifică din fiecare etapă de dezvoltare a vieții. În acest context, putem să definim câteva direcții distincte pe care fiecare părinte ar fi de preferat să le cunoască pentru a putea furniza copilului un sprijin real din punct de vedere al educației emoționale. Sunt câteva aspecte la care trebuie să fiți atenți.

În primul rând, ar fi de preferat ca orice copil să fie testat de un specialist și astfel să fie identificate cât mai exact zonele psiho-emoționale sau comportamentale care ar putea fi dezvoltate. În egală măsură trebuie să țineți cont de nivelul de stimă de sine pe care copilul îl are, de modalitatea în care comunică și interacționează cu ceilalți copii, adulți

sau învățători. Aici se pot dezvolta în mod particular tehnici de comunicare, de comportament asertiv, de empatie și de interrelaționare. În egală măsură, este important să observați nivelurile de motivație, implicare, perseverență pe care cel mic le are în rutina zilnică și în realizarea sarcinilor de la școală sau grădiniță. Testarea IQ-ului și al nivelului de inteligență emoțională, pot constitui alte aspecte demne de luat în considerare.

Satisfacerea nevoilor emoționale de bază, rămâne unul dintre dezideratele oricărui părinte; astfel, copilul are nevoie constant de timp de calitate, de atenție, de afecțiune și de validare a comportamentelor sale. Orice tip de educație centrată pe nevoile copilului trebuie să țină cont, în egală măsură, și de consilierea vocațională, deoarece este important să îndreptăm interesul copiilor spre ceea ce ei își doresc și spre ceea ce îi interesează cu adevărat. Pe lângă dezvoltarea emoțională a copiilor, este de preferat ca și părinții să înțeleagă, să își depășească propriile modele educaționale și, împreună cu psihologul sau consilierul vocațional, să elaboreze un plan de dezvoltare pentru viitorul adult. Toate acestea necesită consumarea unor resurse serioase de răbdare, implicare, perseverență, învățare continuă și foarte multă motivație.

Ce pot spune din postura de psihoterapeut este că rezultatele dezvoltării emoționale a fiecărui copil sunt direct proporționale cu efortul depus. Din filosofia greacă avem dictonul care afirmă că începutul cunoașterii este începutul înțelepciunii. Parafrazând, putem afirma că începutul educației emoționale este începutul de viață pentru un viitor adult, echilibrat din punct de vedere emoțional.

Mai rămâne ca fiecare dintre noi să ne întrebăm cât de implicați și cât de responsabili suntem pentru educația emoțională a copiilor noștri. ■